

antage, at dette Synspunkt misbilliger hængsle. Jeg maa da gaa ud fra, at den højtærede Minister gør dette sit Synspunkt gældende i sit Parti, og jeg vil mene, at det slet ikke var saa ringe endda, om vi kunde faa taget dette Nummer ud af Agitationen.

I øvrigt maa jeg maaske ogsaa om disse private Virksomheder have Lov til at sige, at disse Ledere er jo ikke alle sammen kommet slet saa let fra det, som det synes at den højtærede Minister vil komme. Det er jo ikke helt ualmindeligt, at netop, Lederne har maattet forlade deres Virksomheder paa Grund af det, de har gjort; men jeg tror ikke, der er nogen Udsigt til, at den højtærede Minister venter sig noget i den Retning. Men hvad er det saa, de paagældende Ledere har gjort til Sammenligning? De har netop ikke gjort det, den højtærede Minister har gjort, de har, saa vidt mig bekendt, ikke paa noget Tidspunkt forsynet sig med Varelagre for $1\frac{1}{2}$, ja, til $1\frac{3}{4}$ Aar; de har, saa vidt mig bekendt, kun skaffet sig Varelagre til normalt Sæsonbrug. Jeg kan altsaa ikke anerkende Sammenligningen, ej heller set fra dette Synspunkt. Men saa kommer Hovedsagen for mig, nemlig at efter min Opfattelse har private Virksomheder med Hensyn til Konjunkturerne Lov til at drive en vis Grad af Spekulation; dette ligger i den private Virksomheds Plan. Det har derimod en Statsvirksomhed ikke, og her er for mig saa afgørende Kærnepunktet, idet jeg mener, at det, der er sket, er i høj Grad en Spekulation. Det, man gjorde, var, at man købte Kul, sluttede Kontrakt om Kul til $1\frac{3}{4}$ Aars Forbrug, forventende, at man kun vilde faa Kul til $\frac{1}{2}$ Aars Forbrug. Nu ved jeg vel, at det var paa et vanskeligt Tidspunkt, dette fandt Sted — men det var jo ogsaa vanskeligt, for saa vidt som netop Kulpriserne var saa vanvittig høje og altsaa i Kraft heraf opfordrede til stor Forsigtighed. Nu vilde den højtærede Minister imidlertid gøre gældende, at naar han købte saa mange, var det, fordi Erfaringen viste, at man kunde regne med at faa henvend en Trediedel af det, man bestilte. Her overfor vil jeg gerne sige, at naar man overhovedet er inde paa ikke at kunne regne med Kontrakter, kan man overhovedet ikke sikre sig, det er udelukket. I Princippet er det ikke i mindste Maade vanskeligere for et Menneske fuldstændig at bryde en Kontrakt, end det er for ham at sige: Jeg leverer kun en Trediedel. Der foreligger altsaa gennem disse Kontrakter ingen som helst Garanti for, at man har absolut Sikkerhed for at faa noget som helst. Altsaa tilveje-

bragtes denne Sikkerhed ikke ved den anvendte Maade, men den uhyre Risiko, som laa i, at Priserne paa Kulmarkedet kunde falde, paatog man sig, idet en Stat, i alt Fald den danske Stat, ikke kan lade være at opfylde de Kontrakter, den gaar ind paa. Jeg maa derfor hævde, at det, som er foretaget, er en Spekulation, og en Spekulation til den ene Side ingenlunde sikrende Statsbanerne Kul, for det kunde ikke lade sig gøre, og paa den anden Side medførende en for Staten meget stor Risiko. Er dette tilladeligt eller ikke? Det kan altid være et Spørgsmaal, om man for et meget kort Tidsrum maa indlade sig paa noget i den Retning. Men er det tilladeligt at gaa saa vidt, at Staten løber Risikoen ved Kulkøb for henimod 2 Aar paa et Tidspunkt, hvor Priserne altsaa var panikagtig høje? Jeg vil hævde, at dette ikke kan være forretningsmæssigt set tilladeligt, og jeg vil hævde, at hvor jeg træffer lignende Forhold i private Virksomheder, vil jeg ogsaa kritisere. Jeg tør altsaa paastaa, at min Kritik er netop efter min bedste Overbevisning fuldkommen saglig og ikke i allermindste Maade politisk. Det vilde fornøftigvis være mig saa langt mere behageligt at kunne sige til en Minister af det udmærkede Parti Venstre: Her har I netop gjort det rette. Det beklager jeg altsaa ikke at kunne gøre i det paagældende Tilfælde.

Men ikke nok hermed; for indeværende Aar synes det mig ogsaa, at den højtærede Ministers Kulhandel i høj Grad kan kritiseres. Partiet Venstre har, jeg kan næsten sige paa sit Program, at Priserne vil gaa ned, og det tegner jo ogsaa i mange Henseender til, at Partiet Venstre kan faa Ret i denne sin Opfattelse. Men naar de har den Tro, hvorfor i al Verden gaar de saa hen og slutter om Levering af Kul paa et Tidspunkt, hvor vi har Masser af Kul. Da vi dog har Fred i Landene, synes det mig fuldkommen urimeligt, at vi skulde ligge med Kulbeholdninger til mere end et halvt Aar, og da vi købte disse noksom omtalte meget dyre Kul, fik vi i Virkeligheden Kul nok til omkring 1. April 1922, og da vi nu sluttede den sidste Overenskomst, havde vi altsaa Kul nok til tre Fjerdingaar, ja, til henimod et Aar. Jeg forstaar, som sagt, ikke, at det for et Parti, som har den Tro, at Priserne vil gaa ned, kan være et rimeligt Tidspunkt til at slutte en ny stor Kulhandel. Det har man imidlertid gjort, og Resultatet er blevet, at man har købt henimod et Par Hundrede Tusind Tons, vistnok 170 000 Tons for at nævne det nogenlunde nøjagtigt. Re-